

Nielsen-Grøn: Jeg skulde ikke have sagt et Ord til, hvad det ærede Medlem sagde, hvis han ikke var min Standsfælle. Men vi Bønder have mere at leve af i Gennemsnit, end nogen af vore Tjenestemænd faar.

H. L. Jørgensen: Jeg taler ikke her paa Bøndernes Vegne. Jeg taler nærmest for de mange, der have mindre at leve af end de Tjenestemænd, vi her give forhøjede Lønninger.

Chr. Reventlow: Der er ingen Tvivl om, at de mange Lønningslovforslag, der ere forelagte og vedtages i denne Samling, i deres Helhed ere et Vidnesbyrd om, at man fra alle Sider finder det rigtigt og nødvendigt at forhøje Lønningerne paa en Mængde Omraader, og ikke mindst tror jeg, denne Opfattelse har været almindelig med Hensyn til Lønforhøjelserne for Lærerne og vel ogsaa for Landpostbudene. Naar vi nu her staa overfor det store Forslag om Lønninger til Tjenestemændene, tror jeg i og for sig, at min ærede Sidemand (H. L. Jørgensen) har nogen Ret i, at selve det Grundlag, hvorpaa disse Forslag foreligge, kan gøres til Genstand for adskillig Kritik. Og jeg tror, Forholdet er det, at selv om han staa som en enlig Fugl herinde i Salen, er der ingen Tvivl om, at selve denne Opfattelse, selv om det maaske ikke er ud fra ganske den samme Grundopfattelse som den, min ærede Sidemand taler ud fra, dog deles af meget vide Kredse af den almindelige Befolkning baade i By og paa Land.

Et af de Grundprincipper, der have været gjorte stærkt gældende ved Udarbejdelsen af de her foreliggende Forslag, er det, der har fundet Udtryk i Ordet om Etaternes Ligestilling. Jeg tror, at selve dette Princip's Udførelse, som den er sket, kunde gøres til Genstand for Kritik. Ligestilling og Ligestilling kunne være to Ting. I Bestillinger, hvor der kræves særlig Dygtighed, paalægges særligt Ansvar, og som maaske tillige ere af ret opslidende Art, er det ikke altid retfærdigt at ligestille Tjenestemændene med, som man maaske mener, tilsvarende Bestillinger indenfor andre Etater. Jeg for mit Vedkommende kan kun ønske, at der for de Stillinger, hvor der gives Ansvar, kræves Dygtighed, og som medføre hurtig Opslidning, gives en høj Løn. Men medens det maaske dog kan forsvares, at man har tilstræbt saa megen Ligestilling som mulig indenfor Etaterne, forekommer det mig, at man noget

har ladet det mangle paa Forstaaelse af, at der ved en Lov af denne Art ikke blot skulde tilstræbes Ligestilling indenfor disse Etater, men at man ogsaa skulde tage Hensyn til Ligestilling med tilsvarende Arbejdere ude i det private Erhvervsliv. Og her tror jeg, Hovedkritikken kan rettes mod Forslaget: at dette Forsøg paa at se, hvorledes Arbejderne ude i det private Erhvervsliv ere stillede i Forhold til den Maade, hvorpaa Statsarbejderne lønnes, ikke er gjort, saa at dette Hensyn har spillet en noget for lille Rolle. Jeg vil præcisere dette ganske skarpt ved at sige, at der er Masser af Tjenestemænds-Bestillinger, som besættes paa en saadan Maade, at det i og for sig ikke kan forsvares at lønne dem højere, end de bedre faglærte Arbejdere i det private Erhvervsliv ere lønnede. Man taler om en Maalestok for Lønningsforholdene. Jeg tror nu, at der i dette Forhold ligger en ganske fortræffelig Maalestok med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der er Ligestilling, Forholdet mellem Tusinder af Staten beskæftigede Funktionærer og saa de bedst stillede faglærte Arbejdere ude i det private Erhvervsliv.

Jeg vil ogsaa gøre opmærksom paa, at naar man saadan i al Almindelighed sammenligner de Lønninger, Staten giver, med de Lønninger, der tjenes ude i det private Erhvervsliv, er der en Faktor, som man maaske noget overser fra vor Side og nødtigt vil regne med, i ethvert Tilfælde fra Statens Bestillingsmænds egen Side, nemlig den Faktor, som ligger i deres gunstige Pensionsforhold og deres Sikring af Arbejde. Hvis de Fordele, som saaledes haves ud over den faste aarlige Løn, kapitaliseredes, hvis man vilde regne ud, hvad det vilde koste en af de Arbejdere, som vare beskæftigede i de private Erhverv, ud af sin Løn at erhverve sig en noget tilsvarende Fordel — der er ogsaa de Fordele, som ikke kunne betales med Penge, f. Eks. kan Arbejdsudygtighed paa Grund af Sygdom overhovedet ikke forsikres i de private Erhverv —, vilde man ved en saadan Beregning komme til, at den faktiske Løn for Statens Bestillingsmænd er betydelig højere end den, der vil fremgaa af selve de Sættelser, der her maatte blive vedtagne.

Jeg tror derfor, at disse statssikrede, fastlønnede og pensionsberettigede Bestillingsmænd bør ved Beregningen af deres Løn noget regne med de Fordele, de saaledes have fremfor deres Arbejdsfæller ude i det private Erhvervsliv. Forholdet er jo endog, at det gennemgaaende gælder for Arbej-